

A BIZOTTSÁG 848/2012/EU RENDELETE

(2012. szeptember 19.)

a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a fenil-higany vegyületek tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 68. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) A Bizottság a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett, „A higanyra vonatkozó közösségi stratégia” című közleményében ⁽²⁾ kifejtette, hogy csökkenteni kell a környezetben található higany szintjét és az emberi expozíciót, továbbá célkitűzésként javasolta többek között a higany társadalmi körforgásba kerülésének csökkentését a kereslet és a kínálat csökkentése révén, a higanykibocsátás csökkentését, valamint a higanykibocsátás elleni védekezést. A közlemény felülvizsgálatára 2010-ben került sor ⁽³⁾.
- (2) A Tanács többször megerősítette azon átfogó célkitűzés melletti elköteleződését, hogy a levegőbe, vízbe és a talajba történő antropogén higanykibocsátás minimális szintre csökkentésével és – ahol megvalósítható – teljes megszüntetésével védje az emberi egészséget és a környezetet a higany és higanyvegyületek kibocsátásával szemben. Ezzel kapcsolatban a Tanács hangsúlyozta, hogy amennyiben léteznek életképes alternatívák, a higanytartalmú termékek gyártását és forgalmazását a lehető leggyorsabban és legteljesebb mértékben meg kell szüntetni, végső célként valamennyi higanytartalmú vegyület gyártásának és forgalmazásának megszüntetésére törekedve, ugyanakkor figyelembe véve a technikai és gazdasági körülményeket, valamint a tudományos kutatás és fejlesztés igényeit ⁽⁴⁾.
- (3) A higany és vegyületei az emberre, az ökoszisztémákra és az élővilágra nézve súlyosan mérgező anyagok. Az ember esetében nagy dózisban halálosak lehetnek, de még viszonylag kis dózisban is súlyosan gátolhatják az idegrendszer fejlődését, továbbá megállapították, hogy a szív- és érrendszert, az immunrendszert és a reprodukív rendszert is károsíthatják. A higany az egész világon tartósan

jelen lévő szennyező anyag, amely különféle formákban körforgásban van a levegő, víz, üledék, talaj, valamint a bióta között és a környezetben átalakulhat a legmérgezőbb formájává, metil-higannyá.

- (4) Az 1907/2006/EK rendelet úgy rendelkezik, hogy amennyiben egy tagállam úgy ítéli meg, hogy egy önmagában, keverékben vagy árucikkben előforduló anyagnak a gyártása, forgalomba hozatala vagy felhasználása nem megfelelően ellenőrzött kockázatot jelent az emberi egészségre vagy a környezetre, és emiatt intézkedésre van szükség, akkor dokumentációt készít, miután ezen szándékáról értesítette az Európai Vegyianyag-ügynökséget (a továbbiakban: Ügynökség).
- (5) Az EGT-megállapodás II. mellékletének (Műszaki előírások, szabványok, vizsgálatok és tanúsítás) módosításáról szóló, 2008. március 14-i 25/2008 EGT Vegyes Bizottsági határozat ⁽⁵⁾ értelmében az 1907/2006/EK rendeletet belefoglalták az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szövegébe.
- (6) Norvégia dokumentációt készített öt fenil-higany vegyületről – a fenil-higany-acetről, fenil-higany-propionátról, fenil-higany-2-etil-hexanoátról, fenil-higany-oktanoátról és a fenil-higany-neo-dekanoátról –, amely arra mutat rá, hogy uniós szintű fellépésre van szükség ezen anyagok önmagukban, illetve keverékek vagy árucikkek alkotórészeként történő gyártása, használata és forgalomba hozatala miatt az emberi egészséget és a környezetet fenyegető kockázatok kezelése érdekében. Norvégia benyújtotta a dokumentációt az Ügynökségnek, hogy az elindítsa a korlátozási eljárást.
- (7) Ismeretes, hogy ezt az öt fenil-higany vegyületet különösen bevonatokhoz, ragasztókhoz, tömítőanyagokhoz és elasztomerekhez használt poliuretán-rendszerek katalizátoraként használják. A higany katalizátorok beépülnek a polimer szerkezetbe és a kész termékben maradnak, amelyből a higany, illetve a fenil-higany vegyületeket nem távolítják el. Más fenil-higany vegyületekről nem ismert, hogy poliuretán-rendszerekben katalizátorként használnák azokat, ezért nem szerepelnek a dokumentációban leírt értékelésben.
- (8) A fenil-higany vegyületek életciklusa miatt jelentős mennyiségű higany kerül a környezetbe és ez tovább növeli a teljes higany-kibocsátást. A fenil-higany vegyületek lebomlanak a környezetben és olyan bomlástermékeket – például metil-higanyt – bocsátanak ki, amelyek a perzisztens, bioakkumulatív és mérgező tulajdonságokkal rendelkező anyagokhoz hasonló mértékben veszélyes anyagok. A fenil-higany vegyületek a metabolitjaik interkonverziója miatt nagy távolságra eljuthatnak. Mivel

⁽¹⁾ HL L 396., 2006.12.30., 1. o.

⁽²⁾ COM(2005) 20 végleges.

⁽³⁾ COM(2010) 723 végleges.

⁽⁴⁾ A Tanács 2011. március 15-i következtetései a higanyra vonatkozó közösségi stratégia felülvizsgálatáról, 2008. december 4-i következtetései a higannyal kapcsolatos globális problémák kezeléséről és 2005. június 24-i következtetései a higanyra vonatkozó közösségi stratégiáról.

⁽⁵⁾ HL L 182., 2008.7.10., 11. o.

perzisztens, bioakkumulatív és mérgező tulajdonságokkal rendelkező átalakuló/bomló termékek jönnek létre, kibocsátási és expozícióellenőrzési szempontból magukat a fenil-higany vegyületeket is perzisztens, bioakkumulatív és mérgező tulajdonságokkal rendelkező anyagnak kell tekinteni. Ezért a lehető legkisebb mértékűre kell korlátozni az embert és a környezetet érintő expozíciót és kibocsátást.

- (9) Az emberi expozíció fő környezeti forrása az élelmiszerek lehetnek, amelyekben a fenil-higany vegyületek bomlástermékei, többek között a metil-higany is megtalálhatók. A metil-higany főként a vízi táplálékláncban halmozódik fel, ami különösen a népesség és az élővilág azon részét veszélyezteti, amely nagy mennyiségben fogyaszt halat és tengeri eredetű élelmiszert. A metil-higany könnyen áthatol a méhlepényen és a vér-
agy gáton egyaránt, és már születés előtt gátolhatja az agy fejlődését, következésképpen különös aggodalomra ad okot a szülőképes korú nők és a gyermekek expozíciója.
- (10) 2011. június 10-én az Ügynökség kockázatértékelési bizottsága (RAC) véleményt fogadott el a javasolt korlátozásról, figyelembe véve annak hatékonyságát az emberi egészséget és a környezetet fenyegető kockázatok csökkentésében. A RAC továbbá megállapította, hogy más szerves higanyvegyületek használhatók lehetnek katalizátorként a polimergyártásban. Azonban ezek az anyagok nem szerepelnek a dokumentációban leírt értékelésben.
- (11) 2011. szeptember 15-én az Ügynökség társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottsága véleményt fogadott

el a javasolt korlátozásról, figyelembe véve annak hatékonyságát a feltárt kockázatok enyhítésében, tekintettel a korlátozással járó társadalmi-gazdasági előnyök és költségek arányára.

- (12) Az Ügynökség benyújtotta a Bizottságnak a kockázatértékelési bizottság és a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság véleményét.
- (13) Indokolt ésszerű időtartamot biztosítani az érdekelt feleknek, hogy meghozhassák az e rendelet által előírt intézkedéseknek való megfeleléshez esetlegesen szükséges intézkedéseket.
- (14) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az 1907/2006/EK rendelet 133. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2017. október 10-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2012. szeptember 19-én.

a Bizottság részéről

az elnök

José Manuel BARROSO

MELLÉKLET

Az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete a következő 62. bejegyzéssel egészül ki:

„62.	1. Nem gyártható, hozható forgalomba, használható fel anyagként vagy keverékekben 2017. október 10. után abban az esetben, ha a higany koncentrációja a keverékekben eléri vagy meghaladja a 0,01 % tömegszázalékot.
a) fenil-higany-acetát EK-SZÁM: 200-532-5 CAS-szám: 62-38-4	
b) fenil-higany-propionát EK-SZÁM: 203-094-3 CAS-szám: 103-27-5	2. Nem hozhatók forgalomba az ezekből az anyagokból egyet vagy többet tartalmazó árucikkek vagy azok részei 2017. október 10. után abban az esetben, ha a higany koncentrációja az árucikkekben vagy azok bármely részeiben eléri vagy meghaladja a 0,01 % tömegszázalékot.”
c) fenil-higany-2-etil-hexanoát EK-SZÁM: 236-326-7 CAS-szám: 13302-00-6	
d) fenil-higany-oktanoát EK-SZÁM: - CAS-szám: 13864-38-5	
e) fenil-higany-neodekanoát EK-SZÁM: 247-783-7 CAS-szám: 26545-49-3	